ਟੀ ਜੀ - ਫੇਮ ਸੀਰੀਜ਼
(ਟਾਰਗੇਟ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੰਦੇਸ਼)

ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ

ਬਿਰਧ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ

ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ

ਸੰਦੇਸ਼ 1
ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਘੋਟਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚੋ।

ਸੰਦੇਸ਼ 2
ਜਾਣੋ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਵੇਂ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਹੈ?

ਸੰਦੇਸ਼ 3
ਜਾਇਦਾਦ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਾਧਨ

ਸੰਦੇਸ਼ 4
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਹਨ।

ਸੰਦੇਸ਼ 5
ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੀਵਨ ਲਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਤਪਾਦ

ਸੰਦੇਸ਼ 1 : ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਘੋਟਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚੋ।

ਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਰਿਟਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਸਬ ਵਿਤਰਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ।

ਅਨਜਾਣ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼।

ਵਿਕਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸਿਰਫ ਸੀਮਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਘੋਟਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ

ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ., ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ.ਆਈ., ਸੇਬੀ, ਐਨ.ਐਚ.ਬੀ. ਵਲੋਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਟੈਲੀਕਾੱਲ ਜੋ ਇਨਾਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਈ-ਮੇਲ/ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ., ਜੋ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੋ

ਸਕੈਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ।

ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ।

ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ, ਸੇਬੀ, ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ.ਆਈ., ਐਨ.ਐਚ.ਬੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣੋ।

ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਕ ਕਰੋ

ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਕ ਕਰੋ

ਸਚੇਤ

ਐਸਐਲਸੀਸੀ ਦੀ ਇਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

www.sachet.rbi.org.in

ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੋ।

ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸਕੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹੋ।

ਆਪਣੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੋ।

ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਲੱਭੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ/ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਵੋ।

ਸੰਦੇਸ਼ 2 : ਜਾਣੋ ਕਿ ਬੈਕਾਂ ਅਤੇ ਬੈਕਿੰਗ ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਵੇਂ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਹੈ?

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਨ

ਕਦਮ 1

ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਈਮੇਲ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਹਕ ਸੇਵਾ ਟੋਲ ਫ੍ਰੀ ਨੰਬਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰੋ।

ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਇੰਤਜਾਰ ਕਰੋ।

ਕਦਮ 2

ਜੇ ਬੈਂਕ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਾਂ ਜਵਾਬ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੋਕਪਾਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ 20 ਦਫਤਰ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਲੋਕਪਾਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਇੱਥੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ https://www.rbi.org.in/scripts/bs-view content,aspx? id=164

ਸ਼ਾਖਾ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਈ-ਮੇਲ, ਆਨਲਾਈਨ ਜਾਂ ਪੋਸਟ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੋਕਪਾਲ, ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਪਾਲ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ।

ਕਦਮ-3

ਜੇ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਹਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੋਕਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਪੀਲੇਟ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ।ਐਪੀਲੇਟ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਉਪ ਗਵਰਨਰ ਹੈ।

ਸੰਦੇਸ਼ 3 : ਜਾਇਦਾਦ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਾਧਨ

ਬਿਰਧ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੌਮੀਨੇਸ਼ਨ ਹੈ । ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਸੀਅਤ ਨੌਮੀਨੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਵਿੱਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਾੱਲਟਸ ਲਈ ਵੀ ਉਪਲਬਧ।	ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਦੀ ਖੇਚਲਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।	ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਨੌਮੀਨੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨੌਮੀਨੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰੋ।

ਦੂਸਰੇ ਜਾਇਦਾਦ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਾਧਨ

- ਵਿਸ਼ਵਾਸ
- ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ (ਪਾਵਰ ਔਫ ਅਟਾਰਨੀ)
- ਤੋਹਫੇ
- ਵਿਭਾਜਨ

- ਵਸੀਅਤ
- ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ
- ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ

ਸੰਦੇਸ਼ 4 : ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਹਨ।

ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਕਾਉਂਟ ਦੂਜੀ ਹੋਰ ਬਰਾਂਚ ਜ਼ਾਂ ਵੱਖਰੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬੈਂਕ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿਚ ਆਪਣਾ 'ਲਾਈਫ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਾਉਣਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਇਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਭੋਗੀ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ/ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਈਫ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਕਰ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸਦੇ ਨਿਵਾਸ/ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਜਾਣਗੇ।

'ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਮਾਣ" – ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਡਿਜੀਟਲ ਲਾਈਫ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ www.jeevanpramaan.gov.In

ਸਾਂਝੇ ਖਾਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ

1. ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਖਾਤਾ ਰਖੋ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨੌਮੀਨੇਸ਼ਨ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ 'ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਾਂ ਜੀਵਤ' ਜਾਂ 'ਪੁਰਾਣਾ ਜਾਂ ਜਿਊਂਦਾ' ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਹੋਣ।

2. ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਅਚਨਚੇਤ ਆਪਣੇ ਫਿਕਸਟ/ਮਿਆਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਢਾਉਣ ਲਈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

3. ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੇ ਐੱਫ.ਡੀ. ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਅਪਣੇ ਆਪ ਬਕਾਇਆ ਮੌਜੂਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੈਚਲਿਤ ਰੂਪ ਤੋਂ ਰੀਨਿਊ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਧ(ਬੁੱਢੇ)/ਬੀਮਾਰ/ਅਸਮਰਥਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ

1. ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਿਧ (ਬੁੱਢੇ) ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਕੱਢਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅੰਗੂਠੇ ਦੀ ਛਾਪ ਨੂੰ ਦੋ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗਵਾਹ ਬੈਂਕ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਚੈਕ/ਰਕਮ ਕਢਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮ ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦੋ ਆਜਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗਵਾਹ ਬੈਂਕ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

3. ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਤੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਚੈਕ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣ ਦੇ ਫਾਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬੈਂਕ ਤੋ ਰਕਮ ਕੌਣ ਕਢਵਾਏਗਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੋ ਆਜਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਬੈਂਕ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇਗਾ।

ਸੰਦੇਸ਼ 5 : ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੀਵਨ ਲਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਤਪਾਦ

ਬਿਰਧ ਨਾਗਰਿਕ ਯੋਜਨਾ

ਬਿਰਧ ਨਾਗਰਿਕ ਬਚਤ ਯੋਜਨਾ (ਐਸਸੀਐਸਐਸ) 2004 ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅੱਛਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਐਸਸੀਐਸਐਸ 2017 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 8.3% ਵਿਆਜ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਤਿਮਾਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਵਿਆਜ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਵੇਸ਼ 100% ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਿਰਫ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ।

ਮਿਆਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ

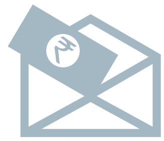

ਮਿਆਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 5% ਟੈਕਸ ਬ੍ਰੈਕਟ ਵਿਚ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਆਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਮਾਈ ਗਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ’ਤੋਂ 20%/30% ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ।

ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ

ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸੇਵਾ ਨਿਵਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਮਾਨਤ ਕੈਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਹ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਦਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਨੂਇਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਲਈ 5, 10, 15 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਮੂਲਧਨ ਵਾਪਸੀ, ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਤੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਅਦਾਇਗੀ ਆਦਿ ਲਈ ਕਈ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਯੋਜਨਾ (ਐਮ ਆਈ ਐਸ), ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨੂਅਟੀ ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤਰਲ ਫੰਡ

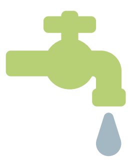

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਪੂੰਜੀ ਹੈ, ਉਹ ਤਰਲ ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਧੀਆ ਟੈਕਸ ਲਾਭ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਰਲ ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡ ਯੋਜਨਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਮਿਆਦੀ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜਿਟ ਅਤੇ ਉੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰੇਟਿੰਗ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜੋਖਮ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਤਰਲ ਫੰਡਾਂ ਤੇ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ 3 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਢਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਕੈਪੀਟਲ ਗੇਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਸ.ਟੀ.ਸੀ.ਜੀ. ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਮਿਆਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਚਕਾਂਕ ਲਾਭ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਸੂਚੀ ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਵਿਚਾਰ 10% ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧੀ 20% ਹੈ।

ਉਲਟਾ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਰਾਸ਼ੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਆਪਣਾ ਮਕਾਨ ਹੈ, ਸੇਵਾ ਨਿਵਰਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਲਟਾ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਵਿਕਲਪ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕੈਸ਼ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲੀਆ ਸ਼ਾਸਨਕਰਤਾ ਇਸ ਵਿਕਲਪ ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਬਣਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਨਿਵਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਹੈ।

ਐਮ ਆਈ ਐਸ

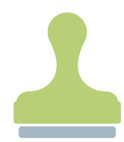

ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਕੀਮ।

01.04.2017 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਵਿਆਜ ਦਰ 7.6% ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ। 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 20% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ 6.24% ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਿਟਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਆਰ ਬੀ ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ : ਬਿਰਧ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਬੈਕਿੰਗ ਸਹੁਲਤਾਂ

ਸਮਰਪਿਤ ਕਾਊਂਟਰ/ ਬਿਰਧ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ।	ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਾਨਤਾ	ਖਾਤੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੈਚਾਲਿਤ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ	ਫਾਇਲ ਦਾ ਸੌਖਾ ਫਾਰਮ 15ਜੀ/ਐਚ.	ਦੁਆਰ ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ
ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਛਾਣਯੋਗ ਸਮਰਪਿਤ ਕਾਊਂਟਰ ਜਾਂ ਇਕ ਕਾਊਂਟਰ ਜਿਹੜਾ ਬਿਰਧ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਵਿਕਲਾਂਗ ਅਤੇ ਨੇਤਰਹੀਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਾਉਣ।	"ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਮਾਣ" ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਜੀਟਲ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਨਸ਼ਨਭੋਗੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਭੁਗਤਾਨ ਬੈਂਕ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿਚ ਕਾਗਜ਼ੀ ਜੀਵਨ ਕਾਗਜ਼ੀ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕੇ ਹਨ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਹਲ (ਸੀ ਬੀ ਐਸ) ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤੁਰੰਤ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।	ਕੇ.ਵਾਈ.ਸੀ. ਅਨੁਕੂਲ ਖਾਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਜਨਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਿਰਧ ਨਾਗਰਿਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ	ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਰਧ ਨਾਗਰਿਕਾ ਅਤੇ ਥੋੜੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ (ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ) 15ਜੀ/ਐਚ. ਫਾਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿੱਥੇ ਲਾਗੂਹੋਵੇ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾ ਸਕਣ।	ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਯਤਨ ਕਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਕਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ, ਖਾਤੇ ਚੋਂ ਪੈਸੇ ਕਢਾਉਣ ਤੇ ਨਕਦੀ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ, ਡਿਮਾਂਡ ਡ੍ਰਾਫਟ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ, ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਨੂੰ ਜਾਣੋ (ਕੇਵਾਈਸੀ) ਦੇ ਦਸਤਾਂਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਗ੍ਰਾਹਕ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਆਦਿ।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਫਾਇਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਦਮ

ਕਦਮ 1 :	ਕਦਮ 2 :	ਕਦਮ 3 :	ਕਦਮ 4	ਕਦਮ 5	ਕਦਮ 6
www.incometaxindiaefiling.gov.in ਤੇ ਜਾਓ।	ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੈਨ ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਨਾਲ ਲੌਗ ਇਨ ਕਰੋ, ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੈਨ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਪਾਸਵਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ।	ਹੋਮ ਪੇਜ ਤੇ ਡਾਊਨਲੋਡ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤੇ ਜਾਓ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. ਐੱਕਸ ਐੱਲ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ। ਆਈ ਟੀ ਆਰ 1 - ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ, ਇੱਕ ਘਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਹੋਰ ਸਰੋਤ (ਵਿਆਜ ਆਦਿ) ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨੀ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੈ। ਆਈ ਟੀ ਆਰ 2 - ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਐਚ.ਯੂ.ਐਫ. ਲਈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਈ ਟੀ ਆਰ 4 - ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਆਮਦਨ ਲਈ।	ਐਕਸ ਐਲ ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਵੇਰਵੇ ਭਰੋ ਅਤੇ ਐਕਸਐਮਐਲ ਫਾਇਲ ਬਣਾਓ।	ਐਕਸ ਐਮ ਐਲ ਫਾਇਲ ਨੂੰ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੈਨ ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਨਾਲ ਲੋਗਇਨ ਕਰੋ।	ਈ-ਆਧਾਰ ਆਧਾਰਿਤ ਓ.ਟੀ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਜਮਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ।

ਹਰ ਸਾਲ 31 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ।

ਫਾਰਮ 15ਜੀ ਅਤੇ 15 ਐਚ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਨ (ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ) ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਲ ਆਮਦਨ ਤੇ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸਿਫਰ ਟੈਕਸ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਲ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਫਾਰਮ 15ਐਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਨਿਯਮਾਂ 1962 ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਨਹੀਂ ਕੱਟਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 15ਐਚ ਦਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵੇਲੇ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਇਕ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਾਰਮ 15ਐਚ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉੱਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਫਾਰਮ 15ਜੀ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹੈ। ਫਾਰਮ 15ਜੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਕ ਵਾਧੂ ਮਾਪਦੰਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨੀ ਘੱਟ ਹੈ, ਉਸ ਸਾਲ ਅਧਿਕਤਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਛੋਟ (2017-18 ਲਈ 2,50,000 ਰੁਪਏ)

੧ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.trpscheme.com ਤੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਟੈਕਸ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਪਧਾਰੋ।
www.incometaxindia.gov.in

ਟਾਰਗੇਟ ਖਾਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਸਮੱਗਰੀ

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਦੀਪਕ ਮੋਹਾਂਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਧਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਇਹ ਸੀ, ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦੀ ਇਕ ਤਰਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਭ ਲਈ ਉਚਿੱਤ ਹੋਵੇ ਘੱਟ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਕ/ ਅਦਰਸਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟਾਰਗੇਟ ਗਰੁੱਪਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਲੋੜੀਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੀਚੇ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ"

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟਾਰਗੇਟ ਗਰੁੱਪ ਅਰਥਾਤ ਕਿਸਾਨ, ਛੋਟੇ ਉਦਮੀ, ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੇ, ਐਸ.ਐਚ.ਜੀ. ਅਤੇ ਬਿਰਧ ਨਾਗਰਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਅਨੁਕੂਲ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ
ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਆਰਥਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿੱਤੀ ਉਤਪਾਦ/ਉਤਪਾਦਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਾਪੀ ਰਾਈਟ
ਪਹਿਲਾ ਐਡੀਸ਼ਨ - 2018
ਜੇਕਰ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁੜ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਇਜਾਜਤ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :
ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ,
ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ,
10ਵੀਂ ਮੰਜਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਰਯਾਲਆ ਬਿਲਡਿੰਗ
ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ
ਕਿਲਾ
ਮੁੰਬਈ

ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ
ਡਿਜਾਈਨ : ਕੌਸ਼ਿਕ ਰਾਮਾ ਚੰਦਰਨ

ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ,
ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ
10ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਰਯਾਲਯਾ
ਮੁੰਬਈ-400001, ਭਾਰਤ